

USAID
აშშ-ის საერთაშორისო
დახმარების აგენტი

PH international
ADVANCING SOCIETIES. CONNECTING PEOPLE

ctc
Empowering
People for
Change

**ოქტომბერი
2012**

**საინფორმაციო ბიულეტენი
სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა
ფორუმისათვის**

გამოცემა „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში

ძვირფასო მკითხველო,

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი თავისი ბოლოდროინდელი საქმიანობის შესახებ საინფორმაციო ბიულეტენის მეოთხე ნომერს გთავაზობთ.

ბიულეტენი გამოიცემა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმისათვის კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის CTC-ს მიერ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში. პროგრამას ახორციელებს ორგანიზაცია PH Interational ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით. პროგრამას მხარს უჭერს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

ნომერშია:

- პროგრამაში მიმდინარე სიახლეები | **გვ. 2**
- სასკოლო სამოქალაქო კლუბების შესახებ | **გვ. 5**
- „მრგვალი მაგიდა“ რეგიონებში | **გვ. 6**
- ფორუმის ღია გაკვეთილები | **გვ. 7**
- „წერილები ფორუმს“ | **გვ. 11**

სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამაში ბოლოსანს მიღწეული შედეგების და სიახლეების შესახებ, აგრეთვე განათლების სფეროში სახელმწიფო სექტორთან თანამშრომლობის პერსპექტივებზე გვესაუბრება პროგრამის დირექტორი მარინა უშვერიძე;

სასკოლო სამოქალაქო კლუბების ფუნქციონირების, მათ მიერ პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების და წარმატებული მაგალითების შესახებ მოგვითხრობს სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის გრანტების მენეჯერი თამარ ფრუიძე;

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის სამოქალაქო განათლების კონსულტანტი გიორგი გახელაძე რეგიონული ღონისძიების „მრგვალი მაგიდა“ დასკვნებსა და რეკომენდაციებს წარმოგვიდგენს;

ოქტომბერში პროგრამის პარტნიორ თერთმეტივე რეგიონში ჩატარებული ფორუმის რეგიონული ღონისძიების „ღია გაკვეთილების“ მიმოხილვას გთავაზობთ ბიულეტენის ამავე პუბლიკაციაში;

დაბოლოს, ახალი რუბრიკა – „წერილები ფორუმს“, რომელიც ფორუმის პედაგოგებისთვის გვინდა დავამკვიდროთ, აგრეთვე პროგრამაში პირდაპირ თუ ირიბად ჩართული ადამიანებისთვის, რომლებიც ფორუმის აქტივობებში მონაწილეობენ. მოგვწერეთ, გაგვიზიარეთ თქვენი მოსაზრებები, ეს თქვენი რუბრიკაა!

პროგრამაში მიმდინარე სიახლეები და წარმატებები

გვესაუბრება სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის დირექტორი მარინა უშვერიძე

ქალბატონო მარინა, მოგესალმებით და გვსურს კვლავაც ტრადიციული კითხვით მოგმართოთ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამაში ბოლო ხანს მიღწეული შედეგების და სიახლეების შესახებ. თუ შეიძლება ჩვენს მკითხველსაც გაუზიაროთ ეს სიახლეები...

მივესალმები სამოქალაქო განათლების პედაგოგებს და პედაგოგთა ფორუმის ბიულეტენის ყველა მკითხველს. 2012 წლის შემოდგომა გაჯერებული გახლდათ მრავალფეროვანი საქმიანობით, რაც სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლებას ისახავს მიზნად.

2012 წლის 12 დეკემბერს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე, ბ-ნი ალუდა გოგლიჩიძე სასკოლო სამოქალაქო კლუბებს, სასკოლო ოლიმპიადებში გამარჯვებულ მოსწავლეებსა და სასკოლო თვითმმართველობების წარმომადგენელ მოსწავლეებს შეხვდა. მოსწავლეებს საშუალება ჰქონდათ შეკითხვები დაესვათ განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილისათვის და მისთვის გაეზიარებინათ საკუთარი მოსაზრებები სასკოლო ცხოვრებასა და მათ წინაშე არსებულ პრობლემებთან დაკავშირებით. საუბარი შეეხო სასკოლო სამოქალაქო კლუბების მიერ განხორციელებულ აქტივობებსა და მათ მიერ მიღწეულ შედეგებს, კერძოდ, ქ. თბილისის №181 საჯარო სკოლის სამოქალაქო კლუბმა (კლუბი „ნუსი“) წარმოადგინა პრეზენტაცია მის მიერ მოწყობილი აქციის („ერთი ლამაზი დღე“) შესახებ. ამ აქციით მოსწავლეები დაეხმარენ სოციალურად დაუცველ თანატოლებს და მათთვის მოაწყვეს ღონისძიება თბილისის ზოოპარკში. ამავე შეხვედრაზე ქ.რუსთავის №18 საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა წარმოადგინეს მათ მიერ განხორციელებული მცირე საგრანტო პროექტი, რომლის ფარგლებში დაფუძნდა და ფუნქციონირებს სასკოლო რადიო. რადიო ხელს უწყობს მოსწავლეთა ჩართვას სასკოლო ცხოვრებაში, ფართოკონტიგენტთან, ორსექტორიან (ქართული და აზერბაიჯანული სექტორი) სკოლაში მოსწავლეთა შორის ინფორმაციის გავრცელებას. გაიმართა საუბარი სკოლის მოსწავლეთა გაერთიანებების ალიანსის მესვეურებსა და მოსწავლეთა თვითმმართველობების წარმომადგენელ მოსწავლეთა შორის, რომელიც შეეხო სკოლებში მოსწავლეთა თვითმმართველობების მხრივ არსებულ არასახარბიელო რეალობას და მათი გააქტიურების აუცილებლობას. ვფიქრობ, სასკოლო სამოქალაქო კლუბების ასეთ შეხვედრებში მონაწილეობა საჭირო და მნიშვნელოვანია. მოსწავლეები ძალიან კმაყოფილი წამოვიდნენ აღნიშნული შეხვედრიდან, მათ

განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე, ბ-ნი ალუდა გოგლიჩიძე მოსწავლეებს ხვდება

შეხვედრა მოსწავლეებთან, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის

ვიპიტორინაში გაბარებული მოსწავლეების დაჯილდოება

ჰქონდათ საშუალება, გაეზიარებინათ ერთმანეთის გამოცდილება და გამოეთქვათ საკუთარი მოსაზრებები სასკოლო ცხოვრებაში მოსწავლეთა მონაწილეობასთან დაკავშირებით.

11 დეკემბერს კი ჩვენს პროგრამაში ჩართულმა ათმა სასკოლო სამოქალაქო კლუბმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სახალხო დამცველთან არსებული ტოლერანტობის ცენტრის მიერ ორგანიზებულ ვიქტორინაში „ეთნოსები და რელიგიები საქართველოში.“ ვიქტორინაში გამარჯვება ბრიტანულ-ქართული აკადემიის გუნდმა მოიპოვა. ვიქტორინის დასრულების შემდეგ გაიმართა ექსკურსია სხვადასხვა აღმსარებლობის სალოცავებში, სადაც მოსწავლეებს ადგილობრივმა სასულიერმა პირებმა უმასპინძლეს და საქართველოში მათი არსებობის ისტორიისა და ტრადიციების შესახებ ესაუბრნენ.

აქვე გაცნობებთ, რომ სამოქალაქო განათლების ფორუმის ფარგლებში გამოცხადდა კონკურსი წლის საუკეთესო სამოქალაქო განათლების პედაგოგის ჯილდოსათვის. ჯილდო 2013 წელს გაიცემა და მოიცავს პედაგოგის მიერ 2012 კალენდარული წლის მანძილზე განეულ საქმიანობას. 2013 წლის მაისში ჯილდოს თითო რეგიონიდან სავარაუდოდ ერთი გამარჯვებული პედაგოგი მიიღებს.

პროგრამის ფარგლებში 2012 წლის შემოდგომის მიწურულს დაფინანსდა 85 მცირე პროექტი, მათი დიდი ნაწილი წარმოდგენილი იყო პედაგოგებისა და მოსწავლეების მიერ; ნოემბრის ბოლოს გამოცხადდა მორიგი მცირე საგრანტო კონკურსი, განაცხადების მიღების ვადა გახლავთ 2013 წლის 8 იანვარი. ასეთი პროექტები პედაგოგს საშუალებას აძლევს მოსწავლეებთან ერთად მიიღოს მონაწილეობა სასკოლო თუ სათემო პრობლემების მოგვარებაში, დაამყაროს საქმიანი ურთიერთობა სხვადასხვა ორგანიზაციებთან და წარმოაჩინოს საკუთარი სკოლა; აღსანიშნავია, რომ მცირე საგრანტო კომპონენტი უკვე მესამე

წელია, რაც ჩვენი პროგრამის ფარგლებში მუშაობს. ამ დროის მანძილზე მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა სკოლებიდან წარმოდგენილი მცირე საგრანტო განაცხადების ხარისხი. ამას ხელს ჩვენი რეგიონული პარტნიორი ორგანიზაციები უწყობენ სკოლებთან მუდმივი კავშირითა და მათთვის კონსულტაციების განვითარებით.

სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოების ავტორები სტუმრობენ გაკვეთილებს სკოლებში და რეკომენდაციებს აძლევენ პედაგოგებს სახელმძღვანელოების სასწავლო პროცესში უკეთ გამოყენების მიზნით. დამხმარე სახელმძღვანელოების გამოყენება მნიშვნელოვანია სკოლაში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლებისა და მოსწავლეთა ინტერესის გაღვივებისათვის სამოქალაქო განათლების საგნის მიმართ. სწორედ ამიტომ, 2012 წლის სამოქალაქო განათლების საუკეთესო პედაგოგის ჯილდოს გაცემისას პედაგოგის მიერ სასწავლო პროცესში დამხმარე სახელმძღვანელოების გამოყენება ერთ-ერთი მთავარი კრიტერიუმი იქნება.

სასკოლო სამოქალაქო კლუბები აგრძელებენ საქმიანობას, საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში მოსწავლეთა ჯგუფები მოხალისეობრივად მუშაობენ სკოლისა და ადგილობრივი თემისათვის აქტუალური პრობლემების მოგვარების მიმართულებით. ფორუმის ბიულეტენის ამ ნომერში გირჩევთ გაეცნოთ ინფორმაციას სასკოლო სამოქალაქო კლუბის წარმატების შესახებ, რაზეც გესაუბრებათ ჩვენი პროგრამის გრანტების მენეჯერი, ქ-ნი თამარ ფრუიძე.

სექტემბერსა და ოქტომბერში პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში რეგიონულ ღონისძიებათა ორი მნიშვნელოვანი ციკლი განხორციელდა: მრგვალი მაგიდა და სამოქალაქო განათლების ღია გაკვეთილები. ზოგიერთ მათგანს თავადაც ესწრებოდით. როგორ შეაფასებთ მათ და თქვენი აზრით, რამდენად მნიშვნელოვანია ამგვარი აქტივობები

მოსწავლეები სოფელ გავაზში მცირე საგრანტო პროექტის განხორციელებისას

ღია გაკვეთილი ქვემო ქართლში

სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლების და პროგრამის განვითარების თვალსაზრისით?

პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში საქართველოს 11-ივე რეგიონში ჩატარდა მრგვალი მაგიდები, სადაც განხილულ იქნა პედაგოგთა მოსაზრებები სასერტიფიკაციო გამოცდებთან დაკავშირებით. აღნიშნული მოსაზრებები ჩვენ უკვე გავაცანით საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, გამოცდების ეროვნულ ცენტრსა და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნულ ცენტრს.

ღია გაკვეთილები, რომლებიც ოქტომბრის თვეში ჩატარდა, დადებითად შეაფასეს პედაგოგებმა. მე დავესწარი ღია გაკვეთილს ხაშურის №2 საჯარო სკოლაში, პედაგოგი – ქ-ნი ჯილდა გელაშვილი და თბილისის №10 საჯარო სკოლაში, პედაგოგი – ქ-ნი მარინე დემეტრაშვილი. მომეწონა ორივე გაკვეთილი. პედაგოგებმა გამოიყენეს მრავალფეროვანი მეთოდები მოსწავლეთა ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, ნაკლებ აქტიური მოსწავლეების გასააქტიურებლად, თემატიკა კარგად იყო შერჩეული, პედაგოგებს წინასწარ ჰქონდათ დამუშავებული სხვადასხვა წყაროებიდან მოძიებული მასალა, განიხილავდნენ მას მოსწავლეთათვის აქტუალური რეალობის კონტექსტში, რამაც მოსწავლეთა ინტერესი დაიმსახურა. დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო ყველა პედაგოგს, რომელმაც გამოიჩინა გამბედაობა, პროფესიონალიზმი და არ მოერიდა კოლეგების არცთუ მცირე აუდიტორიის წინაშე გაკვეთილის ჩატარებას. ეს, უპირველეს ყოვლისა, საკუთარი საქმის სიყვარულზე მეტყველებს. ღია გაკვეთილები ხელს უწყობს ინფორმაციისა და წარმატებული პრაქტიკის გაცვლას, ასევე პედაგოგებს შორის კავშირისა და ურთიერთობის გაღრმავებას. ღია გაკვეთილები ისევ მოეწყობა 2013 წლის გაზაფხულზე, ამჯერად – დამხმარე სახელმძღვანელოების გამოყენებით.

ამასწინათ გამოცდების ეროვნულ ცენტრში განათლების სახელმწიფო სექტორის წარმომადგენლებთან შედგა შეხვედრა. თუ დაისახა ურთიერთთანამშრომლობის გარკვეული პერსპექტივები და როგორ აფასებთ ამ ორი სექტორის თანამშრომლობას სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებისთვის, ზოგადად?

გამოცდების ეროვნულ ცენტრში შემდგარი შეხვედრის მთავარი მიზანი იყო, აღნიშნული

ცენტრისათვის გაგვეცნო პედაგოგების მოსაზრებები სასერტიფიკაციო გამოცდებთან დაკავშირებით. ეს მოსაზრებები შეჯერებულ იქნა პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში გამართული მრგვალი მაგიდების შედეგად. გამოცდების ეროვნულ ცენტრში შეხვედრას ასევე ესწრებოდნენ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს წარმომადგენლები. ვისაუბრეთ იმის შესახებ, თუ რა სახის დახმარება სჭირდებათ პედაგოგებს იმისათვის, რათა მათ შეძლონ სასერტიფიკაციო გამოცდისათვის მომზადება და მისი წარმატებით ჩაბარება. შეხვედრაზე პრაქტიკოსმა პედაგოგებმა, ქალბატონმა მაკა ბიბილიევიშვილმა და ქალბატონმა ნონა ფიფიამ წარმოადგინეს საკუთარი ხედვა საგამოცდო საკითხებთან დაკავშირებით. ჩვენის მხრივ, შევთავაზეთ გამოცდების ეროვნულ ცენტრს სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოებისა და ტრენინგ-პროგრამის „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ გამოყენება სასერტიფიკაციო საგამოცდო საკითხების შემუშავებისას. თუ აღნიშნულთან დაკავშირებით დადებითი გადაწყვეტილება იქნება მიღებული, ეს პედაგოგებს გაუადვილებს გამოცდისათვის მომზადების პროცესს, რადგანაც მათთვის სახელმძღვანელოები უკვე ხელმისაწვდომია საქართველოს მასშტაბით 740 სკოლასა და 12 საგანმანათლებლო რესურსცენტრში.

რა თქმა უნდა, დადებითად ვაფასებ იმ ფაქტს, რომ გამოცდების ეროვნულ ცენტრში შედგა აღნიშნული შეხვედრა. ჩვენ ასევე შევთავაზეთ სახელმწიფო სტრუქტურების წარმომადგენლებს მომავალში საჭიროებისამებრ შეხვედრების ორგანიზება სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში, რათა პედაგოგებს მიეცეთ საშუალება, გაუზიარონ საკუთარი მოსაზრებები შესაბამის პირებს.

ჩემი საუბრის დასასრულს, ფორუმის ბიულეტენის ყველა მკითხველს მინდა ვუსურვო ბედნიერი, წარმატებული, პროფესიული მიღწევებითა და კეთილდღეობით სავსე ახალი წელი!

სასკოლო სამოქალაქო კლუბების საქმიანობაზე გვესაუბრება სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ბრანტების მენეჯერი თამარ ფრუიძე

ქალბატონო თამარ, პროგრამის ფარგლებში რამდენი სასკოლო სამოქალაქო კლუბი ფუნქციონირებს?

დღეისათვის სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში 200-ზე მეტი სასკოლო სამოქალაქო კლუბი არსებობს. ისინი აქტიურ მონაწილეობას იღებენ სასკოლო და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ახორციელებენ კამპანიებს, რომლებიც კონკრეტული სასკოლო, სათემო პრობლემების მოგვარებას, სოციალურად დაუცველი თანატოლების დახმარებას, გარემოს დაცვას, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციას და თემისთვის სასარგებლო საქმის კეთებას გულისხმობს. ჩემი საქმის ერთ-ერთი სასიამოვნო ნაწილი სასკოლო სამოქალაქო კლუბებთან შეხვედრები და გასაუბრებაა, რის შესაძლებლობაც მონიტორინგის ვიზიტების დროს მეძლევა. მიხარია, როდესაც უშუალოდ მოსწავლეებისგან ვიღებ ინფორმაციას კლუბის საქმიანობის, წარმატების შესახებ და ვისმენ, თუ რამდენად საინტერესო გახდა მათი სასკოლო ცხოვრება კლუბში განვევრიანების შემდეგ.

დაგვისახელეთ სასკოლო სამოქალაქო კლუბის წარმატების ერთი მაგალითი...

სიამოვნებით გაიმბობთ ქვემო ქართლის რეგიონში, სოფ. ვახტანგისის №1 საჯარო სკოლის ინიციატივის შესახებ, რომელიც სკოლის წინ მოძრაობის შემაფერხებელი ბარიერის მოწყობას ეხებოდა. სკოლა ვახტანგისის მთავარ გზატკეცილთან მდებარეობს. სოფელში რამდენიმე წელია დააგეს ახალი გზა, რის გამოც სკოლის მიმდებარე ტერიტორიაზე ავტომობილების მოძრაობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა. სამწუხაროდ, გახშირდა ავტოავარიების შემთხვევებიც, რაც რამდენჯერმე ფატალური შედეგით დასრულდა. სწორედ ამიტომ ვახტანგისის საჯარო სკოლის სამოქალაქო კლუბის წევრების პირველი ადვოკატირების კამპანია აღნიშნული პრობლემის მოგვარებას – სკოლის წინ მოძრაობის შემაფერხებელი ბარიერის მოწყობას მიეძღვნა. მოსწავლეებმა სკოლის დირექტორთან ერთად თხოვნით მიმართეს გარდაბნის მუნიციპალიტეტის გამგეობას. გამგეობასთან თანამშრომლობამ წარმატებით ჩაიარა და 2012 წლის ოქტომბერში სკოლის წინ საავტომობილო გზაზე მოძრაობის შემაფერხებელი ბარიერები დამონტაჟდა. კლუბებმა ამგვარ შედეგებს

საქართველოს არაერთ რეგიონში მიაღწიეს, რამაც ხელი შეუწყო სასკოლო სამოქალაქო კლუბების პოპულარიზაციას და მნიშვნელოვნად გაზარდა კლუბებში განვევრიანების მსურველთა რიცხვი.

რა არის საჭირო იმისათვის, რომ სკოლაში შეიქმნას სასკოლო სამოქალაქო კლუბი?

პირველ რიგში საჭიროა სკოლას და მოსწავლეებს ჰქონდეთ ინტერესი და სურვილი, რომ მათ სკოლაში დაარსდეს სამოქალაქო კლუბი. თუ კლუბი პროგრამის მხარდაჭერით იქმნება, ამ შემთხვევაში აუცილებელია გადამოწმდეს, არის თუ არა დაინტერესებული სკოლა პროგრამის პარტნიორი სკოლების სიაში. სია მოცემულია სამოქალაქო განათლების ვებპორტალზე www.civics.ge. სასკოლო სამოქალაქო კლუბის დაარსება მარტივი პროცესია, კლუბში განვევრიანებული უნდა იყოს მინიმუმ 20 მოსწავლე მე-9, მე-10, მე-11 და მე-12 კლასებიდან. კლუბმა უნდა აირჩიოს ლიდერი, შექმნას ლოგო, სლოგანი და კლუბის დევიზი, ასევე განსაზღვროს კლუბის საქმიანობის პრიორიტეტები და მის საფუძველზე შექმნას წლიური სამოქმედო გეგმა. პარტნიორი სკოლის ბაზაზე სასკოლო სამოქალაქო კლუბის დაარსების ხელშეწყობას თითოეულ რეგიონში პროგრამის პარტნიორი ორგანიზაციები უზრუნველყოფენ. მათ ჩამონათვალსაც ვებპორტალზე www.civics.ge ნახავთ. ნებისმიერ დაინტერესებულ პარტნიორ სკოლას შეუძლია დაუკავშირდეს პროგრამის პარტნიორ ორგანიზაციას და იგი დაეხმარება მათ პროცესის სწორად წარმართვაში.

ვისარგებლებ შემთხვევით და დამდეგ შობა-ახალ წელს მივულოცავ ჩვენს მკითხველსა და პროგრამაში ჩართულ ყველა მხარეს.

„მრგვალი მაგიდა“ რეგიონებში: დასკვნები და რეკომენდაციები

სექტემბერში სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში რეგიონული ღონისძიება „მრგვალი მაგიდა“ გაიმართა, რომელსაც პროგრამის პარტნიორ თერთმეტივე რეგიონში **სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის სამოქალაქო განათლების კონსულტანტი გიორგი გახელაძე** უძღვებოდა. ღონისძიების მიზანი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა პროფესიული განვითარების და საგნის სწავლების საკითხებზე მსჯელობა იყო. პედაგოგთა თხოვნით ყველა რეგიონში სასერტიფიკაციო გამოცდები და მოსწავლეთა შეფასების კრიტერიუმები გამოიკვეთა მსჯელობის თემად. ექსპერტმა მრგვალი მაგიდის მონაწილე პედაგოგებს საგნობრივი სასერტიფიკაციო გამოცდების 2011-2012 წლების შედეგები და ტენდენციები გააცნო. შეხვედრებზე გაიმართა დისკუსია და გამოითქვა მოსაზრებები, რეკომენდაციები. დისკუსიებში 250-მდე პედაგოგი მონაწილეობდა, რაც საგნის მასწავლებელთა 10%-ია, ამდენად, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ეს რეკომენდაციები რეპრეზენტატიულად ასახავს სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა მდგომარეობას და განწყობას ქვეყანაში. პედაგოგები თვლიან, რომ სერტიფიკაციის საგამოცდო პროგრამა უნდა იყოს უფრო კონკრეტული, ცხადი და შეესაბამებოდეს სასკოლო სახელმძღვანელოებში მოცემულ თემატიკას; საგამოცდო ტესტებში ასახული უნდა იყოს სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში გამოცემული დამხმარე ლიტერატურა და პედაგოგთა ტრენინგპროგრამის „აკრედიტებული მოქალაქეობის სწავლება“ მასალა; პროფესიული ცოდნის შესამოწმებელი კითხვები იყოს დახურული და არა ზედმეტად დეტალური; მეთოდური დავალებები იყოს ღია ტიპის და ეფუძნებოდეს სიტუაციურ ამოცანებს; სამოქალაქო განათლების ცალკე სავალდებულო დისციპლინად სწავლება დაიწყოს მე-7-8 კლასიდან, მე-9 კლასში დაემატოს კიდევ ერთი კვირეული საათი და გაგრძელდეს მე-11 კლასში; მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტსა და საგამოცდო პროგრამაში აქცენტი გაკეთდეს დემოკრატიის არსსა და პრინციპებზე, ადამიანის უფლებებზე, სახელმწიფო მმართველობასა და კონსტიტუციაზე, მოქალაქეობისა და კონფლიქტების მოგვარების საკითხებზე; საგამოცდო პროგრამაში შემცირდეს ფილოსოფიის, რელიგიის და ეკონომიკის ცოდნასთან დაკავშირებული კითხვები.

პედაგოგებს მიაჩნიათ, რომ სერტიფიკაციის სათვის მოტივაციის ამაღლების მიზნით საჭიროა, სერტიფიკაციის დანამატის განსაზღვრა არსებული დატვირთვის პროპორციულად, რათა სერტიფიკაციულ პედაგოგს ჰქონდეს ფიქსირებული კოეფიციენტი განსხვავებული ანაზღაურება; ყველა სკოლის პედაგოგს მიუწვდებოდეს ხელი პროგრამის ფარგლებში შექმნილ დამხმარე ლიტერატურაზე, დაზუსტებული პროფესიული სტანდარტის და საგამოცდო პროგრამის შესაბამის დამხმარე სახელმძღვანელოზე – თეორიული და პრაქტიკული მაგალითების კრებულზე, საგამოცდო ტესტების ანალოგების თანხლებით; გარდა ამისა სასერტიფიკაციო გამოცდისთვის პედაგოგთა მოსამზადებლად მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრმა და კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრმა წამოიწყონ 5-7 დღიანი საწვრთნელი პროგრამა, რომელზეც განხილული იქნება საგამოცდო დავალებების ამოხსნის ტექნოლოგია; გახშირდეს სამოქალაქო განათლების პროგრამის ფარგლებში პროფესიული გამოცდილების გაზიარებისკენ მიმართული ღონისძიებები და მოიცვას მეტი პედაგოგი.

მრგვალი მაგიდის შეხვედრებზე გამოთქმული პედაგოგთა მოსაზრებებისა და დასკვნების საფუძველზე თავის მხრივ დამატებითი რეკომენდაციები შეიმუშავა თავად ექსპერტმაც. გიორგი გახელაძე თვლის, რომ უაღრესად მნიშვნელოვანია მრგვალი მაგიდის შედეგებისა და რეკომენდაციების გაცნობა-გაზიარება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთვის, გამოცდების ეროვნული ცენტრისა და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრისთვის; უნდა მოხდეს აგრეთვე პროგრამაში ჩართული და სამოქალაქო განათლების განვითარებით დაინტერესებული ორგანიზაციებისა და შესაბამისი სახელმწიფო დაწესებულებების რესურსების კონსოლიდაცია სამოქალაქო განათლების პედაგოგების პროფესიული განვითარების მიზნით.

ფორუმის ღია გაკვეთილები

ოქტომბერში სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში პროგრამის პარტნიორ თერთმეტივე რეგიონში სამოქალაქო განათლების ღია გაკვეთილები ჩატარდა. მათ კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის ტრენინგ-პროგრამის „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ მონაწილე პედაგოგები უძღვებოდნენ. გაკვეთილების მიზანი ტრენინგებზე მიღებული ცოდნის წარმოჩენა იყო. მათი მომზადებისას საგნის მასწავლებლები პროგრამის ფარგლებში გამოცემულ დამხმარე ლიტერატურას და სახელმძღვანელოებს იშველიებდნენ. ღია გაკვეთილებს PH International-ის და CTC-ის წარმომადგენლები და პროგრამის პარტნიორი სკოლების სამოქალაქო განათლების პედაგოგები ესწრებოდნენ. ყველა გაკვეთილი თავისებურად საინტერესო იყო, ამიტომ გვინდა თითოეულის შესახებ მოკლედ გაიგებოთ.

სამცხე-ჯავახეთი

ფორუმის პირველი ღია გაკვეთილი 12 ოქტომბერს სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში ბორჯომის მე-3 საჯარო სკოლაში პედაგოგმა მანანა დევდარიძემ ჩაატარა. გაკვეთილის თემა იყო „აქტიური მოქალაქე“, რომელიც მე-9 კლასის სამოქალაქო განათლების სახელმძღვანელოსა და დამხმარე ლიტერატურის „როგორ გავხდეთ აქტიური მოქალაქე“ გამოყენებით მომზადდა. მასწავლებელმა ჯერ განვიხილა მასალა და დავალება გამოიკითხა, რომელიც მოსწავლეებმა სლაიდების მეშვეობით წარმოადგინეს, შემდეგ კი გაიმართა დისკუსია, თუ რა შეცვალა ადამიანის უფლებებმა კაცობრიობის ისტორიაში. ამასთან დაკავშირებით მოსწავლეებმა სიტუაციური სავარჯიშოც შეასრულეს, რასაც მოჰყვა განხილვა – „როგორი უნდა იყოს აქტიური მოქალაქე და მისთვის დამახასიათებელი ქმედებები“. მოსწავლეები ინტერესით მონაწილეობდნენ დისკუსიებში, აქტიურობდნენ და ავლენდნენ ცოდნას. გაკვეთილის ბოლოს გამართულ შემაჯამებელ დისკუსიაში კი **ფორუმის რეგიონულმა კოორდინატორმა შორენა ხმალაძემ** და რეგიონის სკოლებიდან დამსწრე 18 პედაგოგმა დადებითად შეაფასეს გაკვეთილი, მასწავლებლის პროფესიონალიზმი და მოსწავლეთა აქტიურობა.

კახეთი

ღია გაკვეთილს კახეთში 15 ოქტომბერს სოფელ საქობოს საჯარო სკოლა მასპინძლობდა. სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგმა მანანა გეჯაძემ ორსაათიანი გაკვეთილის განმავლობაში არაერთი

საინტერესო აქტივობა წარმოადგინა. მან კონკრეტული თემის ნაცვლად სასკოლო პროგრამით განვლილი მასალის შეჯამება და განხილვა შესთავაზა მოსწავლეებს. ისინიც ყველა საკითხის ირგვლივ გამართულ დისკუსიაში აქტიურად ჩაერთვნენ და საკუთარი ცოდნის დონე საუკეთესოდ წარმოაჩინეს. გაკვეთილი განსაკუთრებით საინტერესო მისი წარმართვის თვალსაზრისით აღმოჩნდა, რაც დამსწრე პედაგოგებმა ღია გაკვეთილის შემდეგ გამართულ დისკუსიაში აღნიშნეს და დააფიქსირეს, რომ ერთმანეთის გაკვეთილებზე სტუმრობა გამოცდილების გაზიარებისთვის შესანიშნავი

შესაძლებლობაა. რეგიონულ ღონისძიებას კახეთის სკოლების სამოქალაქო განათლების ათი პედაგოგი ესწრებოდა.

მცხეთა-მთიანეთი

18 ოქტომბერს დუშეთის რაიონის სოფელ მალაროსკარში გაიმართა მცხეთა-მთიანეთის რეგიონული ღია გაკვეთილი, რომელსაც პედაგოგი ირმა ბუთხაშვილი უძღვებოდა. რეგიონული კოორდინატორი ნინო დოლიშვილი საინტერესოდ გვიამბობს, თუ როგორ მოიარეს სპეციალურად დაქირავებული სამარშრუტო ტაქსით სოფელი ძალისი, სოფელი ქსანი, წეროვანი, საიდანაც ამ სოფლების სამოქალაქო განათლების პედაგოგები წამოიყვანეს. შემდეგ მიაშურეს მცხეთას, სადაც ძეგვის სკოლის პედაგოგი ელოდათ, მერე საგურამოს ასახვევს, დუშეთს, ფასანაურს, ჭოპორტს, არაგვისპირს, ბულაჩაურს და იქაურ მასწავლებლებს მოუყარეს თავი... ასე შეიკრიბა რეგიონის სამოქალაქო განათლების 20 პედაგოგი და ყველა ერთად გაემგზავრა მალაროსკარში ღია გაკვეთილზე დასასწრებად. იქ დახვდათ სტუმარი თბილისიდანაც – პროგრამის წარმომადგენელი ქ-ნი მანანა ყუბანიშვილი.

ღია გაკვეთილი კარგად დაგეგმილი და შინაარსიანი აღმოჩნდა. ირმა ბუთხაშვილი მაქსიმალურად ცდილობდა საკუთარი ცოდნა და გამოცდილება საინტერესოდ გადაეცა მოსწავლეებისთვის, რომლებიც თავის მხრივ არანაკლებ აქტიურობდნენ და წარმოაჩენდნენ თავიანთ შესაძლებლობებს. ბოლოს იყო შეფასება და რეკომენდაციები, პედაგოგი და მოსწავლეები სიგელებით და საჩუქრებით დაჯილდოვდნენ.

გურია

ღია გაკვეთილი გურიაში 19 ოქტომბერს ჩოხატაურის პირველ საჯარო სკოლაში შედგა და მას რეგიონის სკოლებიდან სამოქალაქო განათლების 15 პედაგოგი დაესწრო. რეგიონულმა კოორდინატორმა მაია გოგოლაძემ გაკვეთილის თემად შეარჩია „ევანაზია – ადამიანი: თავისუფალი ნება თუ დანაშაული“ და იგი, ძირითადად, დისკუსიის და დებატების ფორმატში წარიმართა. გაკვეთილზე უჩვენეს ფოტო და ვიდეო მასალა, სადაც ადამიანის უფლებების რღვევის ფაქტები და ამ უფლებების დაცვის მიზნით ჩატარებული აქტივობები იყო ასახული. აიხსნა ახალი მასალაც – „სიკვდილით დასჯა და ადამიანის უფლებები“, რომელიც აგრეთვე თემატური სლაიდშოუს სახით იყო წარმოდგენილი. ვიზუალურმა რესურსმა გაკვეთილი უფრო საინტერესო გახადა და მოსწავლეებიც მეტი აქტივობით ჩართო მის მსვლელობაში.

დისკუსიას არ აკლდა სიმძაფრე, მოსაზრებათა სხვადასხვაობა, თუმცა ის, რომ პიროვნული უფლებების დაცვა – აზრის გამოსატვივინიდან დაწყებული სიცოცხლის უფლებით დამთავრებული – აუცილებელია, ამაში ყველა ერთსულოვანი იყო.

თემამ დამსწრე პედაგოგებიც ერთობ დააინტერესა და სურვილი გაუჩინა, თავადაც ჩაატარონ

გაკვეთილი მასზე. პედაგოგებმა ღია გაკვეთილების ხშირად ჩატარების სურვილიც გამოთქვეს, რადგან ერთმანეთის გამოცდილების გაზიარების და ურთიერთშეფასების საუკეთესო საშუალებად მიაჩნიათ.

შიდა ქართლი

ხაშურის მეორე საჯარო სკოლა 23 ოქტომბერს მასპინძლობდა შიდა ქართლის რეგიონულ ღია გაკვეთილს, რომელიც სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგმა ჯილდა გელაშვილმა მე-9 კლასში ჩაატარა. მას სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის დირექტორი მარინე უშვერიძე და რეგიონის სამოქალაქო განათლების 30 პედაგოგი დაესწრო. თემად შეარჩეული იყო „უსაფრთხო მიგრაცია“. მოსწავლეები დიდი ინტერესით და აქტივობით ჩაერთვნენ გაკვეთილის მსვლელობაში, რომელიც სხვადასხვა აქტივობით გამოირჩეოდა. რეგიონული კოორდინატორის ლელა წურწუმიას თქმით, პედაგოგმა გამოიყენა მრავალფეროვანი მეთოდები, საინტერესოდ აკავშირებდა თემას მოსწავლეთა პირად გამოცდილებასთან და თავისებური მიდგომით პასიური მოსწავლეების გააქტიურებასაც ახერხებდა. გაკვეთილს ესწრებოდნენ აგრეთვე სპეციალურად მონვეული ფსიქოლოგი და იურისტი, რომლებიც თემასთან დაკავშირებით წამოჭრილ შეკითხვებზე პასუხობდნენ ბავშვებს. პედაგოგთა აზრით, ასეთი გაკვეთილები მნიშვნელოვანია ერთმანეთის შესაძლებლობების გაცნობის და პედაგოგიური მეთოდების გაზიარების თვალსაზრისით. მათ დადებითად შეაფასეს მოსწავლეთა აქტიურობაც და ჩართულობა და აღნიშნეს, რომ ღია გაკვეთილები არა მხოლოდ მასწავლებლის მოტივაციას ზრდის, არამედ მოსწავლეებისასაც, რადგან ასეთ დროს ისინი ცდილობენ საკუთარი ცოდნა მაქსიმალურად გამოამჟღავნონ.

იმერეთი

სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში მიმდინარე პედაგოგთა ფორუმის რეგიონული ღონისძიება „ღია გაკვეთილი“ იმერეთში 26 ოქტომბერს ქუთაისის 30-ე საჯარო სკოლაში ჩატარდა. პედაგოგმა გურანდა შანიძემ თემად „ეფექტური კომუნიკაცია“ შეარჩია და გაკვეთილის გასამდიდრებლად სხვადასხვა ინტერაქტიული მეთოდი და სავარჯიშო გამოიყენა. ამან მოსწავლეთა მაღალი მოტივაცია, ჩართულობა და აქტიურობა განაპირობა და გაკვეთილიც საინტერესო და მრავალფეროვანი გამოვიდა. მას რეგიონიდან სამოქალაქო განათლების 14 პედაგოგი და იმერეთის რეგიონული კოორდინატორი სოფიო

მურუსიძე ესწრებოდნენ, აგრეთვე პროგრამის პარტნიორი ორგანიზაციის წარმომადგენლები. გაკვეთილის შემდეგ გამართულ განხილვაში სტუმრებმა დადებითად შეაფასეს იგი და აღნიშნეს, რომ პროფესიული გამოცდილების გაზიარებისთვის ასეთი გაკვეთილები მართლაც სანიშნავია. მათ მადლობა გადაუხადეს პედაგოგს და ბავშვებს აქტიურობისა და გამოცდილების გაზიარებისათვის.

თბილისი

თბილისში ღია გაკვეთილი 29 ოქტომბერს მე-10 საჯარო სკოლაში ჩატარდა. მას სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგი მარინე დემეტრაშვილი უძღვებოდა. გაკვეთილის თემა იყო „დასაქმება“ და მასზე მეცხრე კლასის მოსწავლეები მსჯელობდნენ. პედაგოგმა დასაწყისშივე აღნიშნა, რომ ამ ახალგაზრდების ცხოვრებაში მალე დადგება მომენტი, როდესაც ისინი სამუშაოს მოძიებაზე ზრუნვას დაიწყებენ, რადგან ზოგიერთმა მათგანმა მეცხრე კლასის დასრულების შემდეგ სკოლაში სწავლის გაგრძელების ნაცვლად შესაძლოა გარკვეული ხელობის ათვისება და მუშაობა არჩიოს. ამიტომ მათ უნდა ჰქონდეთ წარმოდგენა, თუ როგორ მოიძიონ სამუშაო და დასაქმდნენ ამ მასშტაბური უმუშევრობის ფონზე. თემის გაშლა პედაგოგმა საკითხთან მიმართებაში საჭირო ტერმინების და კომპონენტების განხილვით დაიწყო: რას ნიშნავს შრომითი ბაზარი, დამსაქმებელი და სამუშაოს მაძიებელი, მათი ურთიერთკავშირი; უმუშევრობა და მისით გამოწვეული პრობლემები და ა.შ. თეორიული მიმოხილვის შემდეგ მან მოსწავლეებს სიტუაციური ამოცანა შესთავაზა და მსჯელობა კონკრეტული შემთხვევის მაგალითზე გაგრძელდა. მოსწავლეები აქტიურად ჩაერთვნენ დისკუსიაში და გამოხატეს საკუთარი ხედვა, თუ როგორი უნდა იყოს სამუშაოს მაძიებელი, რა მოთხოვნებს და პიროვნულ უნარებს უნდა ფლობდეს იგი, რომ დამსაქმებელი

დააინტერესოს და რა გარემოებებია საჭირო უმუშევრობასთან საბრძოლველად, ზოგადად. მოსწავლეები პედაგოგის დახმარებით ყველა ძირითად ასპექტს შეეხნენ და რომ არა სკოლის ტრადიციული ზარი, მსჯელობა კიდევ დიდხანს გაგრძელდებოდა. **ღია გაკვეთილს სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის დირექტორი მარინა უშვერიძე** ესწრებოდა. მან პედაგოგსაც და მოსწავლეებსაც მიულოცა საინტერესოდ შემდგარი გაკვეთილი და სიგელები და საჩუქრები გადასცა.

საკუთარი მოსაზრებები გამოთქევს **თბილისის რეგიონულმა კოორდინატორმა მადლენა შველიძემ**, ღია გაკვეთილის მონაწილე სხვა პედაგოგებმა პროგრამის პარტნიორი სკოლებიდან და **მეათე სკოლის დირექტორმა ბელა ხუბუტია**.

აჭარა

ამავე დღეს ფორუმის ღია გაკვეთილს აჭარაში ბათუმის 25-ე საჯარო სკოლა მასპინძლობდა. იგი აჭარის რეგიონულმა კოორდინატორმა თამარ ჯანელიძემ ჩაატარა მეათე კლასში და მას სამოქალაქო განათლების 15 პედაგოგი ესწრებოდა პარტნიორი სკოლებიდან. გაკვეთილის თემა პედაგოგმა მოსწავლეების ინტერესებიდან გამომდინარე შეარჩია. ყველაზე აქტიურად მათ „კანონი და საზოგადოება“ მიიჩნიეს. თემის მოსაზრებებზე ბავშვებმა სპეციალური კონსულტაციაც გაიარეს ბათუმის ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში და გაკვეთილზე სამ ჯგუფად დაიყვნენ. ერთმა ჯგუფმა იმუშავა სამართლებრივ საკითხებზე, მეორემ – ადათ-წესებსა და მორალზე, ხოლო მესამემ – რელიგიის დამოკიდებულებასა და გავლენაზე კანონთან მიმართებაში. სამივე ჯგუფის თეორიული მასალის გაცნობის შემდეგ გაიმართა დისკუსია, დაისვა საინტერესო კითხვები. დისკუსიაში აქტიურად ჩაერთვნენ როგორც მოსწავლეები, ისე დამსწრე აუდიტორია და მსჯელობის შედეგად ყველა შეთანხმდა, რომ კანონის დაცვა ყველასთვის სავალდებულოა! ღია გაკვეთილის მონაწილე პედაგოგებმა ისიც აღნიშნეს, რომ გაკვეთილის თემა სწორად იყო შერჩეული, რადგან მისასაღებელია, ამ საკითხებს ბავშვები სკოლაშივე გაეცნონ და ამ ასაკიდანვე მიეჩვიონ კანონის პატივისცემას, რაც მათ ღირსეულ მოქალაქეებად ჩამოყალიბებას შეუწყობს ხელს.

სამეგრელო

30 ოქტომბერს სამეგრელოში ჩატარებულ ღია გაკვეთილს ზუგდიდის მეცხრე საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგი სოფიო კაკაჩია უძღვებოდა. გაკვეთილს რეგიონის სამოქალაქო განათლების პედაგოგებთან ერთად ფორუმის და პარტნიორი ორგანიზაციის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. თემა იყო „პიროვნული და საზოგადოებრივი კონფლიქტი“, რაც აქტუალურიდან გამომდინარე განსაკუთრებით საინტერესო აღმოჩნდა. მოსწავლეები აქტიურად ჩაერთვნენ საგაკვეთილო პროცესში. მათ განვლილი მასალა გაიხსენეს და დაუკავშირეს გაკვეთილის თემას, რომლის გასაშლელად მასწავლებელმა ტრენინგზე ათვისებული მეთოდები და პროგრამის ფარგლებში გამოცემული დამხმარე სახელმძღვანელოები გამოიყენა. ამ მეთოდებიდან ერთ-ერთი გახლდათ „იდებების ხალიჩა“. მისი დახმარებით მოსწავლეებმა პრობლემის გაცნობიერება და გადაჭრის გზების ძიება შეძლეს. თვალსაჩინოებისთვის ერთ-ერთმა მოსწავლემ და სკოლის დირექტორმა კონფლიქტური სიტუაციაც გაითამაშეს და შემდეგ მთელმა კლასმა იმსჯელა

მის ირგვლივ. ბოლოს მასწავლებელმა გაკვეთილი შეაჯამა, შეაფასა და მადლობა გადაუხადა ბავშვებს აქტიურობისათვის. საკუთარი შეფასება დააფიქსირეს სტუმრებმაც. მათ განსაკუთრებით მოიწონეს „იდებების ხალიჩა“ და თქვეს, რომ ამ მეთოდს საკუთარ პრაქტიკაშიც გამოიყენებენ.

რაჭა-ლეჩხუმი

ღია გაკვეთილი რაჭაში ცაგერის საჯარო სკოლაში ჩატარდა 31 ოქტომბერს. პედაგოგმა ნინო ნემსი-წვერიძემ მეთაურობდა კლასში გაკვეთილის თემად „მე – საქართველოს მოქალაქე“ აირჩია. საგაკვეთილო პროცესი დინამიურად წარიმართა, რომელშიც მოსწავლეთა უმეტესობა აქტიურად ჩაერთო და

საკითხისადმი საკმაო ცოდნაც გამოამჟღავნა. მასწავლებლის დახმარებით მათ განსაზღვრეს საქართველოს მოქალაქეობის მიღების კრიტერიუმები და მოქალაქეობასთან დაკავშირებული მთელი რიგი საკითხები, რომელთა ცოდნაც სავალდებულოა თითოეული მოქალაქისათვის. გამოყენებული იყო არაერთი აქტივობა ჯგუფური სამუშაოების სახით. გაკვეთილს 12 პედაგოგი ესწრებოდა რეგიონის პარტნიორი სკოლებიდან, რომელთაც დასასრულს საკუთარი შთაბეჭდილება დააფიქსირეს და დადებითად შეაფასეს როგორც პედაგოგის მეთოდიკა, ისე მოსწავლეთა აქტიურობა. **რეგიონულმა კოორდინატორმა ქეთევან თომაძემ წარმატებული გაკვეთილისათვის მასწავლებელს და მოსწავლეებს სიგელები და საჩუქრები გადასცა.**

ქვემო ქართლი

ამავე დღეს რუსთავის მე-15 საჯარო სკოლაშიც ჩატარდა სამოქალაქო განათლების ღია გაკვეთილი, რომელსაც ქვემო ქართლის რეგიონული კოორდინატორი ლიანა ლულუნიშვილი უძღვებოდა. გაკვეთილის თემად შერჩეული იყო სკოლის სამოქალაქო კლუბის სლოგანი „მე აქტიური მოქალაქე ვარ“ და რეალურად ცხოვრებაში მის გადმოტანაზე, პრაქტიკულად განხორციელებაზე გაიმართა მსჯელობა. მეცხრე კლასის მოსწავლეებმა პედაგოგთან ერთად განიხილეს, თუ რა პიროვნულ უნარებს უნდა ფლობდეს ადამიანი, რომ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში სრულფასოვნად ჩაერთოს. მსჯელობა ჯგუფური მუშაობის ფორმატში წარიმართა. პრეზენტაციები იდეურობის, კრეატიულობის, გუნდური მუშაობის, აკადემიურობის პრინციპით შეფასდა. დღევანდელი დღის მოწოდება – „გუნდის წარმატების გასაღები ყველა წევრის აქტიურობაში დევს“ – კარგად აისახა პრაქტიკულ სამუშაოში, რომელიც მოსწავლეებმა სავარჯიშოს სახით გაკვეთილზე შეასრულეს. მათ კონკრეტულად გამოკვეთეს სკოლის საჭიროებები და ხმათა უმრავლესობით განსაკუთრებით პრობლემატურად სკოლის ინვენტარი მიიჩნიეს. ამ მოთხოვნის დამაჯერებლად დასაბუთების შედეგად კი მოსწავლეებმა ქვემო ქართლში პროგრამის პარტნიორი ორგანიზაციის „სიქას“ წარმომადგენლისაგან პროექტის მხარდაჭერის და რეალიზებაში დახმარების პირობა მოიპოვეს. ამგვარად, პრაქტიკულად შედგა ღია გაკვეთილის მთავარი თემა და მიზანი. სლოგანი „მე აქტიური მოქალაქე ვარ“ რუსთავის მე-15 საჯარო სკოლის მეცხრეკლასელებმა იმ დღეს რეალობად აქციეს.

„წერილები ფორუმს“ თქვენი რუბრიკაა!

ჩვენ ხშირად ვსაუბრობთ იმ სიკეთებსა და წარმატებებზე, რომელსაც ფორუმის პედაგოგები და სასკოლო სამოქალაქო კლუბები მოიპოვებენ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში. ამ სიკეთეთა შორის არის მხარდაჭერა პროგრამის მხრიდან როგორც სასწავლო რესურსებით (დამხმარე სახელმძღვანელოები, საკლუბო ტექნიკა და ა.შ.) ისე იმ ცოდნითა და უნარებით, რომელსაც ისინი კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის CTC ტრენინგ-პროგრამის დახმარებით ითვისებენ. ყველაფერი ეს თვალსაჩინოდ ამალღებს პედაგოგთა პროფესიონალიზმს და საგნის სწავლების ხარისხს, რაც საგაკვეთილო პროცესზეც აისახება და კლუბების მიერ განხორციელებულ კონკრეტულ აქტივობებშიც. ამ აქტივობებში სამოქალაქო კლუბებთან ერთად ჩართული არიან სკოლის ადმინისტრაცია და ადგილობრივი თვითმმართველობა. მათი საერთო ძალისხმევით ღირსეული მოქალაქეობის წარმატებული მაგალითების მონმენი ვხვდებით. საბედნიეროდ, ასეთი მაგალითები საკმაოდ ბევრია და მათზე ჩვენ არაერთხელ გვისაუბრია. ამჯერად, კი თავად პედაგოგები და თვითმმართველობის წარმომადგენლები გვიაბობენ, უფრო სწორად, გვწერენ საკუთარი დამოკიდებულების და ერთობლივი ქმედებების შესახებ. ამ მოსაზრებებს ჩვენ სიამოვნებით გაგიზიარებთ ახლაც და მომავალშიც. ასე, რომ, ძვირფასო პედაგოგებო, პროგრამის მონაწილენო, მოგწერეთ თქვენც, გახსოვდეთ, „წერილები ფორუმს“ - ეს თქვენი რუბრიკაა!

მოგესალმებით,

მე ვარ კაზრეთის პირველი საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგი და კლუბ „საფიზნოს“ ხელმძღვანელი ნინო ციმაკურიძე. მინდა, ჩემი დამოკიდებულება გაგიზიაროთ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის, მის ფარგლებში გამოცემული დამხმარე სახელმძღვანელოების და კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის ტრენინგ-პროგრამის შესახებ. მათ შეუდარებელი დახმარება გამიწიეს, სწორად დამეგეგმა ჩემი პედაგოგიური საქმიანობა.

ტრენინგ-კურსის „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ სიკეთე პირადად ჩემთვის, უპირველესად, იმაში გამოიხატა, რომ ვისწავლე უკეთ კომუნიკაცია და პრობლემური სიტუაციების მართვად მართვა, აგრეთვე – პროექტის წერა. კურსის შედეგად ახლოს გავეცანი საგნის არსსა და სწავლების მეთოდებს, რამაც კიდევ ერთხელ დამანახა, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია სამოქალაქო განათლება მოსწავლის კანონმორჩილ და აქტიურ მოქალაქედ ჩამოყალიბების საქმეში.

პროგრამის ფარგლებში გამოცემული ლიტერატურის დახმარებით კი ჩემს მოსწავლეებს დღეს უკეთ შეუძლიათ თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება, დემოკრატიული პრინციპების დანერგვა სკოლაში, თემში და ამ პრინციპებით მოქმედება. ამის თვალსაჩინო მაგალითია ჩვენი საპრეზენტაციო გაკვეთილი „როგორ განვახორციელოთ თვითმმართველობა“, რომელიც სწორედ ტრენინგზე ათვისებულ მასალაზე დაყრდნობით და დამხმარე სახელმძღვანელოების გამოყენებით ჩავატარე. გაკვეთილის მიზანი მოსწავლეებისთვის იმ უნარ-ჩვევების გადაცემა გახლდათ, რომლებიც სამომავლოდ არა მხოლოდ პროექტის წერაში გამოადგებათ, არამედ

გამოკითხვის ჩატარებაში, ჯგუფურ მუშაობაში, დებატებში და ა.შ. გაკვეთილზე მათ მიიღეს საშინაო დავალება – ჩატარებინათ გამოკითხვა თემში, თუ რამდენად იცნობდა ადგილობრივი მოსახლეობა საკუთარ თვითმმართველობას და პრობლემებს, რომელიც აწუხებს ხალხს. გაკვეთილის მომდევნო ეტაპი კი გამოკითხვის საფუძველზე მიღებული მონაცემების მიხედვით ოქმის და წერილის შედგენას და თვითმმართველობაში გადაგზავნას დაეთმო.

თვითმმართველობის მხრიდან თანამშრომლობაზე დადებითი პასუხის მიღების შემდეგ მოსწავლეებმა აღნიშნულ პრობლემებზე პროექტი შეადგინეს და გამოკვეთეს ორი ყველაზე აქტუალური საკითხი: დაბინძურებული დაბა და თავისუფალი დროის არასწორად გამოყენება. თითოეულ მათგანზე ცალ-ცალკე პროექტი შედგა, რომლებიც შემდეგ ადგილობრივ თვითმმართველობას წარუდგინეთ. პირველი პროექტი თვითმმართველობასთან ერთობლივი ძალებით დაბის დასუფთავებას ითვალისწინებს, მეორე პროექტი კი – ჩვენი სკოლის სპორტული ინფრასტრუქტურით და თანამედროვე ინვენტარით აღჭურვას. ადგილობრივმა თვითმმართველობამ შესაძლებლობა მოგვცა კლუბის რამდენიმე წევრი 2013 წლის ბიუჯეტის განხილვას დასწრებოდა და რაიონული თვითმმართველობის საქმიანობის გამჭვირვალობა განესაზღვრა. გვაქვს იმედი, რომ კლუბის პროექტების განსახორციელებლად საჭირო თანხებს ადგილობრივი თვითმმართველობა მომავალი წლის ბიუჯეტში მოიძიებს.

აი, ასეთ პრაქტიკულ შედეგზე გავვით ჩვენი საპრეზენტაციო გაკვეთილის შედეგად, რომელიც პროგრამის ფარგლებში მიღებული ცოდნის და უნარების გამოყენებით შედგა. პრაქტიკულ შედეგთან ერთად გაკვეთილზე გამოიკვეთა მოსწავლეთა ცოდნა და გამოცდილება სამოქალაქო აქტივობასა

და განათლებაში, აგრეთვე თვითმმართველობასთან თანამშრომლობის დემოკრატიული ფორმაც. ამ ყველაფერში კი უდიდესი წვლილი სწორედ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამას მიუძღვის, რისთვისაც PH International-ს და CTC-ს პირადად ჩემი და კლუბის სახელით მადლობას ვუხდით.

და აი მეორე წერილიც, რომელიც დაბა კაზრეთის ადგილობრივი თვითმმართველობიდან მივიღეთ და კლუბ „საფიხვნოსთან“ წარმატებული თანამშრომლობის ამბავს ეხება:

„ჩვენი ურთიერთობა დაბა კაზრეთის პირველი საჯარო სკოლის სამოქალაქო კლუბ „საფიხვნოსთან“ უკვე წელიწადნახევარია გრძელდება. ამ ხნის მანძილზე დავმეგობრდით კიდევ და უფრო მეტი სტიმული მოგვეცა, ერთად გვეკეთებინა სასიკეთო საქმეები. კლუბის წევრებმა მოგვმართეს ინიციატივით სკოლის მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობის შესახებ, კერძოდ, სკოლის მისასვლელი კიბის და მიმდებარე ტერიტორიის გარე განათების სერვისის მოწყობაზე. ამ ინიციატივის თაობაზე თხოვნით მივმართეთ ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას და მათი სრული მხარდაჭერის შედეგად ერთობლივად შევძელით აღნიშნული პრობლემების მოგვარება.

თამამად ვიტყვი, რომ ამ თანამშრომლობამ დაანგრია ბარიერი, რომელიც გარკვეულწილად არსებობდა მოსწავლეებსა და ხელისუფლებას შორის. ახალგაზრდებმა დაინახეს, რომ გარკვეულ შემთხვევებში მათი თანატოლები ვართ და პრობლემების მოგვარებას

მათი თვალსაწიერიდან ვუყურებთ. ერთობლივად გაკეთებულმა საქმეებმა ახალგაზრდებს საკუთარი თავიც სხვაგვარად დაანახა. ისინი დარწმუნდნენ, რომ შეუძლიათ გაიაზრონ პრობლემები, მიმართონ ადგილობრივ ხელისუფლებას, ესაუბრონ მათ სამომავლო ინიციატივებზე და თავისუფლად გამოთქვან საკუთარი აზრი. ამგვარად, ისინი ადრეულ ასაკშივე ეჩვევიან საზოგადოებრივად აქტიურ პიროვნებად ყოფნას.

კლუბ „საფიხვნოსთან“ აქტიურ თანამშრომლობას მომავალშიც ვაპირებთ, რადგან ვთვლით, რომ ამგვარი ინიციატივების მხარდაჭერით სასიკეთო საქმეებიც რეალურად კეთდება და ახალგაზრდებიც მიზანდასახულ და ღირსეულ მოქალაქეებად იზრდებიან. ამ ყველაფრის ხელშეწყობისთვის ჩვენი მხრივ მადლობას ვუხდით სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამას, მის ხელმძღვანელს ქალბატონ მარინა უშვერიძეს და ქვემო ქართლში პარტნიორი ორგანიზაციის, საგანმანათლებლო ინიციატივების ქართული ასოციაციის დირექტორს ინგა პაიჭაძეს. აქვე უნდა აღვნიშნო სკოლის სამოქალაქო კლუბ „საფიხვნოს“ ხელმძღვანელის ნინო ციმაკურიძის მონდომება და პროფესიონალიზმი, რისთვისაც მან დამსახურებულად მიიღო ქვემო ქართლის სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგის წოდება. ვიმედოვნებ, რომ ჩვენი ერთობლივი მოღვაწეობა ძლიერი სამოქალაქო საზოგადოების მშენებლობაში კვლავაც გაგრძელდება.

**ნუგზარ ყალაიჩიშვილი,
დაბა კაზრეთის ტერიტორიული ორგანოს რწმუნებული**

მოგწერეთ თქვენი მოსაზრებები, შეხედულებები, გაგვიზიარეთ საკუთარი გამოცდილება და საქმიანობაში მიღწეული წარმატებები მისამართზე:

თბილისი, ოთარ ჩხეიძის 5
(ყოფილი: ალ. ყაზბეგის 34/4)
ტელეფონი: 220 67 74
ელ-ფოსტა: civics@ctc.org.ge
www.civics.ge

გამოცემის რედაქტორი: რიტა ბაინდურაშვილი
დიზაინი და დაკაბადონება: შოთა კოსოვი

საინფორმაციო ბიულეტენი მომზადდა ამერიკელი ხალხის მხარდაჭერისა და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ძალისხმევით და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს და მასში გამოთქმული მოსაზრებების თაობაზე ეკისრება კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრს და ის არ წარმოადგენს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის შეხედულებებს.